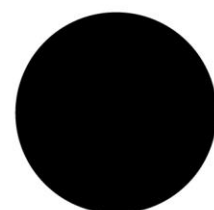

SCHOOLS
AS LIVING
LABS

SALL

SCHOOLS AS LIVING LABS (SALL)

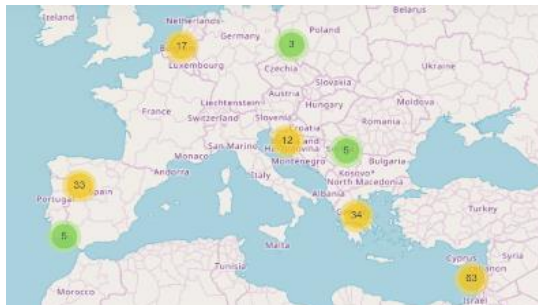
This project has received funding from the European Union's
Horizon 2020 Research and Innovation Programme under Grant
Agreement No. 871794

Ποιοι είναι οι βασικοί στόχοι του έργου Schools As Living Labs (SALL);

Το "Schools as Living Labs" (SALL) είναι ένα ευρωπαϊκό έργο που συγκεντρώνει γνώσεις και εμπειρία από δώδεκα χώρες, για να προτείνει μια νέα προσέγγιση για την **Ανοικτή Εκπαίδευση** και το **Ανοικτό Σχολείο** (Open Schooling).

Προσαρμόζοντας αρχές και μεθόδους «**Ζωντανών Εργαστηρίων**» για την παραγωγή καινοτομίας, το SALL υποστηρίζει τα σχολεία για την υλοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων που συνδέονται με τις τοπικές τους κοινότητες και αντιμετωπίζουν ζητήματα τοπικού ενδιαφέροντος που επιλέγουν οι ίδιοι.

Συμμετέχοντας στο έργο SALL, τα σχολεία και οι εκπαιδευτικοί θα πειραματισθούν με την έννοια του Ανοικτού Σχολείου και τον ρόλο του στο πλαίσιο της τοπικής κοινωνίας, εφαρμόζοντας μια εκπαιδευτική προσέγγιση βασισμένη στη μεθοδολογία των «Ζωντανών Εργαστηρίων». Ευρύτερος στόχος θα είναι να ενισχύσουν τη μάθηση και διδασκαλία στην περιοχή "STEM" (Φυσικές Επιστήμες, Τεχνολογία, Μηχανική και Μαθηματικά), συνδέοντάς τις στενότερα με την καθημερινή ζωή των μαθητών. Αυτό θα βοηθήσει τους μαθητές να αναπτύξουν νέες δεξιότητες και θετικές στάσεις απέναντι στην επιστήμη και να κατανοήσουν τη μάθηση ως ένα μέσο για την ενεργό συμμετοχή τους σε προσπάθειες για την ευημερία της τοπικής κοινότητας και ευρύτερα της κοινωνίας.

Κατά την πιλοτική φάση (σχολική χρονιά 2020-2021) και τον πρώτο χρόνο ευρείας υλοποίησης του προγράμματος (σχολική χρονιά 2021-2022) συμμετείχαν συνολικά πάνω από **170 σχολεία και 200 εκπαιδευτικοί**. Από την Κύπρο συμμετείχαν συνολικά **27 σχολεία Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης**.

Στην πλατφόρμα του προγράμματος παρουσιάζονται οι δράσεις των σχολείων:

<https://www.schoolofthefuture.eu/en/sall/projects>

Τι σημαίνει «Ζωντανά Εργαστήρια»;

Στο πλαίσιο του έργου SALL, ορίζουμε τα «Ζωντανά Εργαστήρια» (Living Labs) ως μια μεθοδολογία που χρησιμεύει για την υποστήριξη της συνεργασίας μεταξύ διαφόρων κοινωνικών παραγόντων, οργανισμών ή ατόμων, που θέλουν να αντιμετωπίσουν από κοινού ένα συγκεκριμένο ζήτημα το οποίο είναι σημαντικό για καθέναν από αυτούς. Μια δράση «Ζωντανών Εργαστηρίων» περιλαμβάνει συνήθως τα εξής βήματα:

- Συν-δημιουργία ιδεών για επίλυση ενός ζητήματος, μετά από διερεύνησή του
- Ανάπτυξη βασικών βημάτων της λύσης, με οικονομικό και γρήγορο τρόπο – κάτι που συχνά αναφέρεται ως «παραγωγή πρωτοτύπου» (prototyping)
- Δοκιμή της λύσης με εμπλεκόμενους φορείς ή άτομα και παροχή ανατροφοδότησης για τη βελτίωσή της.

Αυτά τα βήματα μπορούν να επαναληφθούν αρκετές φορές και σε διάφορα επίπεδα, με στόχο τη σταδιακή βελτίωση και ολοκλήρωση της λύσης.

Οι βασικές αρχές αυτής της μεθοδολογίας είναι οι εξής:

- Εντοπισμός ενός υπαρκτού ζητήματος και προσδιορισμός μιας ρεαλιστικής λύσης για την αντιμετώπισή του, αξιοποιώντας την προσωπική εμπειρία των συμμετεχόντων
- Συν-δημιουργία, με συμμετοχή όλων των «κοινωνικών παραγόντων», οργανισμών ή/και ατόμων, τους οποίους αφορά το ζήτημα
- Γρήγορη παραγωγή πρωτοτύπου, με τις ιδέες να τίθενται αμέσως σε εφαρμογή και να δοκιμάζονται.

Τι εννοούμε με τον όρο «Ανοικτό Σχολείο»;

Στο έργο SALL αντιλαμβανόμαστε το σχολείο ως έναν οργανισμό διδασκαλίας και μάθησης, ο οποίος συμπεριλαμβάνει όχι μόνο τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς και το υπόλοιπο προσωπικό, αλλά και τις οικογένειές τους – συμπεριλαμβάνει, με άλλα λόγια, ολόκληρη τη σχολική κοινότητα. Συγχρόνως, σκεφτόμαστε το σχολείο ως μέρος του ευρύτερου συστήματος κοινωνικών παραγόντων μια συγκεκριμένης γειτονιάς ή περιοχής.

Το ευρύτερο όραμά μας προσδιορίζεται από την έννοια του Ανοικτού Σχολείου: ενός σχολείου ανοικτού προς την κοινωνία, το οποίο εξελίσσεται σε παράγοντα ευημερίας της κοινότητας, αναπτύσσοντας συνεργασίες με πρόσωπα και φορείς στο τοπικό του περιβάλλον.

Μαθητές Γυμνασίου δημιουργούν διάφορα προϊόντα από τα εσπεριδοειδή που πέφτουν από τα δέντρα της περιοχής

Ποιοι είναι οι «κοινωνικοί φορείς»;

Σε κάθε δράση «Ζωντανού Εργαστηρίου» σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν οι «κοινωνικοί φορείς» (stakeholders / societal actors), οι οποίοι είναι οργανισμοί ή άτομα που σχετίζονται με το σχολείο ή έχουν κοινά ενδιαφέροντα με αυτό, και που ενδιαφέρονται ή επηρεάζονται από τη διαδικασία ή τα αποτελέσματα της δράσης του «Ζωντανού Εργαστηρίου».

Ως παραδείγματα εξωτερικών κοινωνικών φορέων για ένα σχολείο που υλοποιεί δράσεις «Ζωντανού Εργαστηρίου» στη θεματική περιοχή του συστήματος της τροφής μπορούν να αναφερθούν ο τοπικός δήμος, ένα τοπικό εστιατόριο, αρτοποιείο, κατάστημα τροφίμων ή άλλη τοπική επιχείρηση, ένας τοπικός καλλιεργητής, ένας οδηγός οχήματος τροφοδοσίας, μια τοπική περιβαλλοντική ή κοινωνική οργάνωση, καθώς και πολλοί άλλοι οργανισμοί ή άτομα.

Τι επιδιώκουμε με τις σχολικές δράσεις «Ζωντανού Εργαστηρίου»;

Με τις σχολικές δράσεις «Ζωντανού Εργαστηρίου» σκοπός μας είναι:

- Να υποστηρίξουμε τη συνεργασία των σχολείων με κοινωνικούς παράγοντες για την αντιμετώπιση ζητημάτων που είναι σημαντικά για καθένα από τους εμπλεκόμενους.
- Να ενδυναμώσουμε κάθε μαθητή, κάθε εκπαιδευτικό και καθένα που συμμετέχει στο σχολικό «Ζωντανό Εργαστήριο» ως παράγοντες αλλαγής που συνεργάζονται με στόχο την ευημερία

της τοπικής κοινότητας, ξεπερνώντας συμβατικούς ρόλους και τα όρια της παραδοσιακής μάθησης και διδασκαλίας στο σχολείο.

Με αυτό τον τρόπο οι σχολικές δράσεις «Ζωντανού Εργαστηρίου» θα ενισχύσουν τελικά τη μάθηση στις Επιστήμες και θα προωθήσουν την Ανοικτή Σχολική Εκπαίδευση.

Τι είδους δράσεις «Ζωντανού Εργαστηρίου» μπορεί να υλοποιήσει ένα σχολείο;

Ιδανικά, οι σχολικές δράσεις «Ζωντανού Εργαστηρίου» αναμένεται να πληρούν τέσσερις θεμελιώδεις προϋποθέσεις:

- Να περιλαμβάνουν συμμετέχοντες εντός του σχολείου (μαθητές, εκπαιδευτικούς, διοικητικό προσωπικό, κλπ.), αλλά και άλλους προερχόμενους έξω από το σχολείο.
- Να αφορούν σε ένα ζήτημα που χρήζει αντιμετώπισης και είναι σημαντικό ή ενδιαφέρον για όλους τους συμμετέχοντες – δηλαδή, ένα πρόβλημα το οποίο, ή η επίλυση του οποίου, επηρεάζει άμεσα ή έμμεσα τους συμμετέχοντες.
- Να περιλαμβάνουν τον σχεδιασμό και τη δοκιμή λύσεων κατά τη διάρκεια της δράσης.
- Να στοχεύουν στο να προτείνουν μια πραγματική, βιώσιμη λύση για το σχολείο και τους άλλους εμπλεκόμενους φορείς από την οποία θα προκύψουν κάποια απτά αποτελέσματα (π.χ. τη συλλογική διοργάνωση μιας εκδήλωσης, την έκδοση ενός ενημερωτικού εντύπου, τη συμμετοχή στη λήψη μιας τοπικής απόφασης, μια αλλαγή καθημερινής πρακτικής, κλπ.).

Τι απαιτείται για την ανάπτυξη σχολικών δράσεων «Ζωντανού Εργαστηρίου»;

- *Επικοινωνία*: Σημείο αφετηρίας για τη συμμετοχή ενός σχολείου στις δράσεις «Ζωντανού Εργαστηρίου» είναι ο καθορισμός του ατόμου που θα αναλάβει την επικοινωνία με την ομάδα υλοποίησης του έργου SALL.
- *Ανάπτυξη τοπικών συνεργασιών*: Τα σχολεία θα εντοπίσουν «κοινωνικούς παράγοντες», οργανισμούς ή άτομα, με τους οποίους θα ήθελαν να συνεργαστούν για την ανάπτυξη μιας σχολικής δράσης «Ζωντανού Εργαστηρίου».
- *Συν-ανάπτυξη δραστηριοτήτων «Ζωντανών Εργαστηρίων»*: Καθ' όλη τη διάρκεια της δράσης θα πραγματοποιηθούν δραστηριότητες «Ζωντανού Εργαστηρίου», όπως για παράδειγμα εργαστηριακές συναντήσεις (workshops) για τον προσδιορισμό και τη διερεύνηση ενός κατάλληλου προβλήματος και πιθανών λύσεων, καθώς και για τον σχεδιασμό και τη δοκιμή μιας ορισμένης λύσης, με συνεργασία μεταξύ του σχολείου και των εμπλεκόμενων φορέων.
- *Συνολικό χρονοδιάγραμμα*: Μια πλήρης σχολική δράση «Ζωντανού Εργαστηρίου» μπορεί συνήθως να έχει διάρκεια 3 έως 6 μηνών. Ωστόσο, η συνολική διάρκεια μπορεί εύκολα να προσαρμοστεί σε κάθε εκπαιδευτικό πλαίσιο.
- *Χρόνος δραστηριοτήτων ανά εβδομάδα*: Οι δραστηριότητες «Ζωντανού Εργαστηρίου» μπορούν συνήθως να απασχολούν εκπαιδευτικούς και μαθητές από 1 έως 4 ώρες την εβδομάδα. Ωστόσο, η διάρκεια των δραστηριοτήτων ανά εβδομάδα μπορεί εύκολα να προσαρμοστεί σε κάθε εκπαιδευτικό πλαίσιο.
- *Αριθμός μαθητών που συμμετέχουν*: Συνήθως οι μαθητές εργάζονται σε μικρές ομάδες 2 έως 6 ατόμων. Ωστόσο, ο συνολικός αριθμός μαθητών που θα συμπεριληφθούν σε μια σχολική δράση «Ζωντανού Εργαστηρίου», προσδιορίζεται ελεύθερα από το σχολείο.

Ποια είναι τα κύρια οφέλη της συμμετοχής;

- Διερεύνηση και επίλυση ζητημάτων που απασχολούν τη σχολική και την τοπική κοινότητα
- Συνεργασία του σχολείου με την κοινωνία και δικτύωση με τοπικούς φορείς
- Ενεργός συμμετοχή των μαθητών με καλλιέργεια σημαντικών δεξιοτήτων τους για το μέλλον (δημιουργικότητα, κριτική σκέψη, συνεργασία, επίλυση προβλημάτων, επικοινωνία, κλπ.)
- Σύνδεση της διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών, της Τεχνολογίας, της Μηχανικής και των Μαθηματικών (STEM) με άλλα γνωστικά αντικείμενα και θέματα ευρύτερου κοινωνικού ενδιαφέροντος
- Συμμετοχή του σχολείου στις δραστηριότητες του διεθνούς σχολικού δικτύου του έργου SALL.

www.schoolsaslivinglabs.eu

<https://www.schoolofthefuture.eu/sall>

www.facebook.com/OStogether

twitter.com/OStogether

SCHOOLS
AS LIVING
LABS

SALL

